

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

_____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КОНТАКТНО-ГЕНЕТИЧНІ ТА ТИПОЛОГІЧНІ ФОРМИ
МІЖЛІТЕРАТУРНИХ ВЗАЄМИН**

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 філологія
спеціалізація:	теорія літератури, порівняльне літературознавство, українська література
факультет:	філологічний

Робоча програма навчальної дисципліни «**Контактно-генетичні та типологічні форми міжлітературних взаємин**» для підготовки доктора філософії з гуманітарних наук за спеціальністю 035 Філологія, 2017. – 15 с.

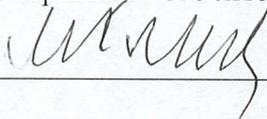
Розробник:

Ільницький Микола Миколайович, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

Програму затверджено на засіданні кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

Протокол № 11 від 30 травня 2017 р.

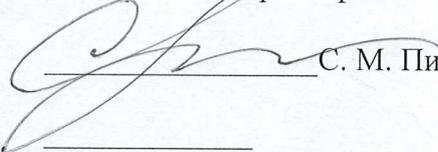
Завідувач кафедри теорії літератури
та порівняльного літературознавства

 М. М. Ільницький

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 10 від 31.05.2017р.

Голова Вченої ради філологічного факультету

 С. М. Пилипчук

© Ільницький М. М., 2017

1.Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
«Контактно-генетичні та типологічні форми
міжлітературних взаємин»)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <i>03 Гуманітарні науки</i>	<i>Денна форма навчання</i>
Модулів – 1	Спеціальність:	<i>Вибіркова</i>
Блоків змістових модулів – 3	<i>035 Філологія</i>	Рік підготовки – <i>другий</i>
Загальна кількість годин – 90	Спеціалізація: <i>теорія літератури, порівняльне літературознавство, українська література</i>	Семестр – 4
Тижневих годин: аудиторних – 3 самостійної роботи – 2,625	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>доктор філософії</i>	Лекції – 32 год
		Практичні – 16 год
		Самостійна робота – 42 год
		Вид контролю – <i>іспит</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить – 1,143

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Навчальний курс «Контактно-генетичні та типологічні форми міжлітературних взаємин» є однією з основних частин у системі філологічних дисциплін, однією з яких є компаративістика (порівняльне літературознавство). В сучасну епоху глобалізаційних процесів та полікультурності з їх позитивними та негативними рисами явище міжлітературних зв'язків та взаємовпливів набуває особливо важливого значення. У зв'язку з цим виразнішими постають роль і місце українського слова в міжкультурному діалозі та полілозі.

Мета курсу – удосконалити й закріпити знання, здобуті в попередні роки, навчитися виявляти зв'язки і спорідненості, риси схожого і відмінного у літературах на синхронному і вертикальному рівнях, підготувати аспіранта до наступної наукової та педагогічної праці.

Завдання:

- ознайомити аспірантів з основним колом проблем порівняльно-літературознавчих студій, типів і форм на різних історичних етапах міжлітературного і міжкультурного діалогу;
- окреслити віхи становлення порівняльних студій, розкрити провідні концепції літературознавчих шкіл;
- показати вклад українських учених у розробку теоретичних засад та практичних прийомів дослідження міжлітературних зв'язків та спорідненостей;
- розкрити провідні напрями порівняльних досліджень: контактно-генетичний і типологічний; ознайомити із засадами французької та американської шкіл компаративістики;
- зорієнтувати у передумовах виникнення і стимулах розвитку типів зовнішніх зв'язків: війна, географічні відкриття, салони, тюрми, заслання, еміграція тощо;
- розкрити роль художнього перекладу в системі міжлітературних зв'язків; проаналізувати різні концепції художнього перекладу, показати роль перекладу у збагаченні національної літератури;
- проаналізувати принципи зіставного (типологічного) підходу до літератури, розкрити відношення між генеалогією і типологією;
- з'ясувати характер тематологічного типу літературних спорідненостей на теоретичному та практичному рівнях: мотив, сюжет, нарація;
- з'ясувати особливості компаративної генології та динаміки стильової еволюції та порівняльної еволюції стилів;
- становлення інтертекстуальності та проблематика постколоніальних студій.

В результаті вивчення курсу аспірант повинен

знати:

- термінологію порівняльно-літературних студій;
- зв'язок порівняльного літературознавства з іншими гуманітарними дисциплінами, зокрема з історією і теорією літератури, історією, мовознавством, психологією тощо;
- становлення порівняльно-літературних студій як окремого відгалуження літературознавства, основні етапи його розвитку та теоретичні засади;
- основні підходи французької та американської шкіл порівняльного літературознавства;
- форми контактно-генетичних зв'язків: впливи, запозичення, трансформація, алюзія, стилізація, пародія тощо;
- переклад як форма міжлітературних взаємин, концепції художнього перекладу;

- рівні типологічних спорідненостей: тематичний, генологічний, стильовий;
- національний образ світу, національні стереотипи;
- основні ідеї постколоніальних студій, антиколоніалізм, постколоніалізм.

Аспірант повинен **уміти:**

- оперувати термінологічною системою контактного та типологічного підходів міжлітературних взаємин;
- здійснювати зіставний аналіз оригіналу і художнього перекладу (перекладів) як цілісної текстової структури; визначати втрати і компенсації перекладача;
- застосовувати теоретичні підходи до аналізу літературних текстів;
- аргументувати свою позицію і обстоювати її у дискусії з опонентом.

Навчальний курс охоплює **3 кредити (90 год)**. Курс складається з 32 год лекційних занять, 16 год практичних занять та 42 год самостійної роботи. Тижневе навантаження студента складає 3 год аудиторних занять та 2,625 год самостійної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Порівняльне літературознавство як наукова дисципліна.

Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі дисциплін про літературу.

Основні проблеми дисципліни. Взаємини компаративістики з сусідніми галузями: теорією літератури, історією національної і світової літератур, мистецтвознавством, культурологією, постколоніальними студіями. Структура літературної компаративістики.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 8–23.
2. Бакула Б. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики // Слово і Час. – 2002. – № 3. – С. 50–58.
3. Гром'як Р. Літературна рецепція в компаративістичних студіях // Літературознавча компаративістика : Навч. посібник / За ред. Р. Гром'яка. – Тернопіль, 2002. – С. 250–256.
4. Дима А. Принципы сравнительного литературоведения. – Москва, 1977. – С. 25-39.
5. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы. – Москва, 1979. – С. 21–35.
6. Remak H. Literatura porównawcza – jej definicja i funkcja; Jost F. Komparatystyka literacka jako filozofia literatury // Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej / Pod red. H. Janaszek-Ivaničkovej. – Warszawa, 1997. – S. 25–36, 41–65.

Практичне заняття. Тема: Специфіка компаративного методу.

Особливості застосування компаративного методу на матеріалі аналізу статті Івана Франка «Влада землі в сучасному романі», текстів роману Е. Золя, повісті О. Кобилянської «Земля» та однойменного кінофільму О. Довженка.

Рекомендована література

1. Франко І. Влада землі в сучасному романі // Франко І. Збір. творів: у 50 т. – Т. 28. – С. 176–193.

Тема 2. Основні етапи розвитку міжлітературних досліджень.

Передісторія літературної компаративістики; основні школи порівняльних студій (міфологічна, порівняльно-історична, антропологічна, культурно-історична, герменевтична, феноменологічна). Вклад українських учених у розвиток порівняльних студій про літературу.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
2. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – К. : Либідь, 1998. – С. 215–221; 274–283; 250–300; 316–329.
3. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / упор. М. Зубрицька. – Львів, 2002.
4. Буало Н. Мистецтво поетичне / Пер. з фр. М. Рильського. – К. : Мистецтво, 1967.
5. Потебня О. Естетика і поетика слова. – К. : Мистецтво, 1985.
6. Уэллек Р., Уоррен О. Теория литературы. – М. : Прогресс, 1978.

Змістовий модуль 2. Контактно-генетичний рівень порівняльного літературознавства.

Тема 3. Порівняльно-історичний рівень компаративних студій.

Типи генетично-контактних зв'язків. Зовнішні контакти: війни, географічні відкриття, еміграція, тюрми, салони, літературні об'єднання, творчі спілки, листування, обмін книгами тощо. Внутрішні зв'язки: впливи, рецепція. Опосередковані літературні контакти: наслідування, «впливологія» доби позитивізму, «страх впливу» Г. Блума, постмодерна теорія симулякру Ж. Бодріяра.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 51–76.
2. Дима А. Принципы сравнительного литературоведения. – Москва, 1977.
3. Пеленський Є.-Ю. Райнер-Марія Рільке й Україна. – Львів, 1935.

Практичне заняття. Тема: Тарас Шевченко і античність (Пеленський Є.-Ю., Шевельов Ю.).

Рекомендована література

1. Пеленський Є.-Ю. Шевченко-клясик. – Краків, 1942.
2. Шевельов Ю. 1860 рік у творчості Тараса Шевченка // Пороги і запоріжжя. Т. 3. – Харків, 1998.

Тема 4. Художній переклад як форма міжлітературних взаємин.

Переклад та його різновиди. Історичний екскурс з історії художнього перекладу. Різновиди перекладу. Критерії точності і творчого самовираження перекладача. Переклад перекладу, підрядник. Тлумачення поетичного тексту.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 81-110.
2. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. – К., 2003.
3. Франко І. Каменярі. Український текст і польський переклад. Дещо про штуку перекладання // Франко І. Зібр. творів : у 50 т. – Т. 39. – С. 7-20.
4. Содомора А. Студії одного вірша. – Львів : Літопис, 2006.

Практичне заняття. Тема: Художній текст та його інтерпретація.

Аналіз статті І. Франка «Каменярі. Український текст і польський переклад». Методологічні засади на тлі сучасних літературознавчих теорій.

Рекомендована література

1. Франко І. Каменярі. Український текст і польський переклад. Дещо про штуку перекладання // Франко І. Зібр. творів : у 50 т. – Т. 39. – С. 7-20.

Тема 5. Тисячоліття українського перекладу.

Переклад як початок української писемної літератури. Перекладацькі зацікавлення в епоху Середньовіччя. «Позичена кобза» Пантелеймона Куліша. Діапазон перекладацьких зацікавлень І. Франка. Дві школи українського перекладу ХХ ст.: адекватного перекладу (М. Рильського, М. Зерова, Г. Кочура) й українізованого (М. Лукаш, А. Перепада).

Рекомендована література

1. Зорівчак Р. Реалія і переклад. – Львів, 1989. – С. 16-37.
2. Лановик М. Теорія відносності художнього перекладу. – Тернопіль, 2012. – С. 272-309.

Практичне заняття. Тема: Порівняльна характеристика перекладів 66 сонета Шекспіра О. Тарнавського, Д. Павличка, І. Качуровського.

Рекомендована література

1. Шекспір В. Сонети. Переклад Остапа Тарнавського. – Філадельфія : Мости, 1997. – С. 143.
2. Шекспір В. Сонети. Переклад Дмитро Павличко. – К., 1998. – С. 62.

Тема 6. Східний вектор українського перекладознавства.

Обрії перекладацьких інтересів Агатангела Кримського, Миколи Бажана, Василя Мисика. Споріднене і відмінне в їх перекладацькій практиці. Сучасний стан поетичної орієнталістики.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 96-98, С. 101-103.

Тема 7. Проблема інтертекстуальності в літературній компаративістиці.

Концепція діалогічності в літературі М. Бахтіна. Постструктуральна концепція інтертекстуальності Ю. Крістевой. Теорія безмежності Р. Барта: метафора: текст-невід. Форми інтертекстуальності (алюзія, ремінісценція, парафраза, наслідування, стилізація, трагедія, пародія, колаж, палімпсест). Текст як поле інтелектуальної гри.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 241-278.
2. Барт Р. Від твору до тексту / Ролан Барт // Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М.Зубрицької. – Львів : Літопис, 2006. – С. 491-496.
3. Зубрицька М. Homo legens: Читання як соціокультурний феномен. – Львів, 2004.
4. Graham A. Intertextuality. – London- New-York, 2003.

Змістовий модуль 3. Порівняльно-типологічний рівень порівняльного літературознавства

Тема 8. Типологічні спільності в розвитку літератур, їх виникнення та історичні етапи розвитку.

Ступені та форми типологічних спільностей. Типологія подібностей на тематичному, генологічному та образному-стильовому рівнях. Труднощі розмежування і взаємозв'язаність генетико-типологічних зв'язків та генетичних спільностей у розвитку літератури.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 111-137.
2. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы. – С. 173-201.
3. Дима А. Принципы сравнительного литературоведения. – С. 153-166.
4. Bloom H. Figures of Capable Imagination. – New York, 1976.

Тема 9. Тематичний рівень літературної спорідненості.

Дискусії навколо питання про важливість включення тематології до складу порівняльних студій: тематика – «сировина літератури», ігнорування літературної традиції, прив'язаність до одної епохи тощо. Контраргументи: тематично-фабульні комплекси: особистісно-психологічна, історична, суспільно-політична, філософська, фантастична проблематика; зв'язок тематики з ідеями (моральні, релігійні, суспільні). Теорія чотирьох природних стихій Гастона Башляра (води, вогню, повітря, землі). Архетипи, традиційні сюжети, функція образів (В. Пропп).

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 137-191.
2. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі. – Чернівці, 2001.
3. Рубчак Б. Поетичне бачення землі: три слов'янські варіанти // Весни розспіваної князь. Слово про Антонича. – Львів : Каменяр, 1989. – С. 230-284.

Тема 10. Типологія літературних жанрів

Від канонізації до деканонізації жанрової системи в рамках еволюції стилів. Ієрархія жанрового канону доби класицизму, перебудова жанрової системи романтизму, дифузія жанрів у модерністичному дискурсі. Міграція і трансформація жанрів у постмодерну епоху.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 193- 212.
2. Денисюк І. Жанрові проблеми новелістики // Денисюк І. Літературознавчі та фольклористичні праці : у 3 т., 4 кн. – С. 16-66.
3. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. – Львів, 2005. – С. 11-78.

Практичне заняття. Тема: Генологічний рівень компаративістики: «Тюремні сонети» І. Франка, «Сонети і строфи» Б. Кравціва, «Гратовані сонети» І.Світличного. Стилістичний, композиційний, тематичний, культурологічний аспекти зіставного аналізу.

Рекомендована література

1. Франко І. Тюремні сонети // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т.1. – С.151-174.
2. Кравців Б. Сонети і строфи // Кравців Б. Поезії. – Львів, 1993. – С.74-84.
3. Світличний І. Гратовані сонети // Світличний І. Серце для куль і для рим. – К., 1990. – С. 22-37.
4. Мороз О. Н. Етюди про сонет. – К. : Дніпро, 1973.— 111 с.

Тема 11. Типологія літературних стилів.

Рівень літературних стилів. Своєрідність стилів у національних літературах. «Хвильова» концепція стильової еволюції української літератури Д.Чижевського. Проблема стильової повноти національного письменства. Українське бароко в системі типології стилів.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – С. 213-239.
2. Наливайко Д. Феномен українського бароко в європейському контексті // Слово і Час. – 2002. – № 2. – С. 30-38.
3. Чижевський Д. Культурно-історичні епохи // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К., 1994. – Кн. 3. – С. 609-620.
4. Balakian A. Międzynarodowy charakter symbolizmu // Antologia zagranicznej komparatystyki literackiej. – Warszawa : Instytut Kultury, 1997. – S. 129-135.

Практичне заняття. Тема: Взаємини літератури з міфологією та фольклором (Народна дума «Втеча трьох братів з Азова» і «Дума про братів неазовських» Ліни Костенко). Характер міфопоетичної інтертекстуальності на рівні сюжету, образної системи, стилю.

Рекомендована література

1. Втеча трьох братів з Азова // Думи. – К. : Музична Україна, 1974.
2. Костенко Ліна. Дума про братів неазовських // Костенко Ліна. Сад нетанучих скульптур. – К., 1987. – С. 511-532.

Тема 12. Імагологія як галузь компаративістики.

Національні образи народів у рецепції інших етносів та регіонів, їхня структура та функціонування. Художній образ чужинця та ідеологізований його стереотип у літературі ХХ ст.: повага до Іншого, етнічна толерантність, діалогічність культур і насторожене бачення один одного крізь призму поляризованих категорій *ми/вони, свій/чужий*.

Рекомендована література

1. Гачев Г. Национальные образы мира. Общие вопросы. Русский. Болгарский. Киргизский. Грузинский. Армянский. – Москва, 1988.
2. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст. – Тернопіль, 2000.
3. Наливайко Д. Очима заходу: Рецепція України в Західній Європі ХІ – ХVІІІ ст. – К., 1998.

Практичне заняття. Тема: Захід очима українського поета в соціоісторичному контексті: на матеріалі вірша Ю. Липи «Народи».

Рекомендована література

1. Липа Ю. Народи // Липа Ю. Твори. Т. 1. – Львів, 2005. – С. 208.
2. Гердерлін Ф. Скарга німця. Пер. Ю. Липи // Липа Ю. Поезії. – С. 253.

Тема 13. Типи міжлітературних спорідненостей. Культурно-літературні зони.

Серед типів міжлітературних звязків і типологічних спорідненостей виділяємо, за Д. Дюришиним:

а) літератури етнічно споріднених народів, які проживають у межах єдиної державної системи (за часів СРСР література російська, українська, білоруська); в ЧССР – чеська, словацька, частково – українська; в Югославії – сербська, хорватська, словенська, чорногорська).

б) етнічно споріднених народів поза межами державних утворень (чеська – українська, словацька – білоруська, сербська – російська).

в) зв'язки літератур не споріднених народів, які проживають в межах однієї держави (росіяни – грузини, словаки – угорці, грузини – естонці; Індія – гінді – тамілі, урду – телугу).

г) регіональний фактор (балтійський регіон: литовці, латвійці, данці, фіни).

д) материковий підхід: європейська література: США, Мексика, Австралія.

е) літературний білінгвізм.

Рухомість і загрози цих факторів.

Рекомендована література

1. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы / Пер. со словацкого. – Москва, 1979. – С. 242–261.

Практичне заняття. Тема: Типологія образу дороги в європейській поезії.

Рекомендована література

1. Антонич Б. І. Велика подорож // Антонич Б. І. Повне зібрання творів. – Львів : Літопис, 2008. – С. 74.

2. Флакер А. Від «Воза життя» до «Великої подорожі». Антонич на стильовій межі // Весни розспіваної князь. Слово про Антонича. – Львів, 1989. – С. 305–319.

Тема 14. Література в системі мистецтв.

Специфіка творення образу в різних мистецтвах. Структурні й функціональні відмінності образу малярського (статичний, зображальний, просторово-зоровий), музичного (динамічний, виражальний, слуховий, часовий). Митці, що працювали в різних жанрах (Леонардо да Вінчі, Т. Шевченко, О. Довженко). Проблема синтезу мистецтв на жанровому, стильовому рівні (естап у поезії, зорова поезія, кіноповість). Живописність і музичність як метафора: символізм М. Чурльоніса, кларнетизм П. Тичини, архітектурність М. Бажана. Інтерпретація літературних творів засобами іншого мистецтва.

Рекомендована література

1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 279–318.
2. Брунэль П., Пішуа К., Русо А.-М. Што такое параўнальнае літаратуразнаўства? [Пер. з франц.] – Мінск, 1996. – С.35-38.
3. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь порівняльного літературознавства // Слово і Час: – 2003. – № 5. – С. 1–18; № 6. – С. 7–19.
4. Довженко О. Слово у сценарії художнього фільму // Довженко О. Твори: в 5 т. – Т. 4. – К., 1965.
5. Лессінг Г.-Е. Лаокоон. – К., 1968. – С. 157–159.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Порівняльне літературознавство як наукова дисципліна												
Тема 1. Порівняльне літературознавство в системі дисциплін про літературу.	11	4	2	-	-	5						
Тема 2. Основні етапи розвитку міжлітературних досліджень.	4	4	-	-	-	-						
Разом – зм. модуль 1	15	8	2	-	-	5						
Змістовий модуль 2. Контактно-генетичний рівень порівняльного літературознавства												
Тема 3. Порівняльно-історичний рівень компаративних студій.	9	2	2	-	-	5						
Тема 4. Художній переклад як форма міжлітературних взаємин.	4	2	2	-	-	-						

Тема 5. Тисячоліття українського перекладу.	10	2	2	-	-	6							
Тема 6. Східний вектор українського перекладознавства.	2	2	-	-	-	-							
Тема 7. Проблема інтертекстуальності в літературній компаративістиці.	7	2	-	-	-	5							
Разом – зм. модуль 2	32	10	6	-	-	16							
Змістовий модуль 3. Порівняльно-типологічний рівень порівняльного літературознавства													
Тема 8. Типологічні спільності в розвитку літератур, їх виникнення та історичні етапи розвитку.	7	2	-	-	-	5							
Тема 9. Тематичний рівень літературної спорідненості.	2	2	-	-	-	-							
Тема 10. Типологія літературних жанрів.	10	2	2	-	-	6							
Тема 11. Типологія літературних стилів.	4	2	2	-	-	-							
Тема 12. Імагологія як галузь компаративістики.	9	2	2	-	-	5							
Тема 13. Типи міжлітературних спорідненостей. Культурно-літературні зони.	4	2	2	-	-	-							
Тема 14. Література в системі мистецтв.	7	2	-	-	-	5							
Разом – зм. модуль 3	43	14	8	-	-	21							
Усього годин	90	32	16	-	-	42							

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Специфіка компаративного методу.	2
2	Тарас Шевченко і античність (Пеленський Є.-Ю., Шевельов Ю.).	2
3	Художній текст та його інтерпретація.	2
4	Порівняльна характеристика перекладів 66 сонета Шекспіра О. Тарнавського, Д. Павличка, І. Качуровського	2

5	Генологічний рівень компаративістики: «Тюремні сонети» І. Франка, «Сонети і строфи» Б. Кравціва, «Гратовані сонети» І.Світличного.	2
6	Взаємини літератури з міфологією та фольклором (Народна дума «Втеча трьох братів з Азова» і «Дума про братів неазовських» Ліни Костенко).	2
7	Захід очима українського поета в соціоісторичному контексті: на матеріалі вірша Ю. Липи «Народи».	2
8	Типологія образу дороги в європейській поезії.	2
	Всього	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проаналізувати порівняльну характеристику різних видів мистецтва у трактатах Лессінга «Лаокоон» та І. Франка «Із секретів поетичної творчості»	5
2	Здійснити зіставлення поглядів на український романтизм С. Єфремова («Історія українського письменства») та М. Рудницького («Від Мирного до Хвильового»)	5
3	Типологія явищ латиноамериканського міфологічного роману і української химерної прози	6
4	Типологія сонета. Зіставний аналіз тюремних сонетів І. Франка, Б. Кравціва, І. Світличного: змістові та поетикальні аспекти	5
5	Трансплантація і трансформація жанрів у новому середовищі (на матеріалі рубаїв та хоку)	5
6	Білінгвізм як явище літературного процесу (на матеріалі книги М. Павлишина про Ольгу Кобилянську). Проблема літературного канону в контексті постколоніальних студій (есей)	6
7	Теорія міжтекстовості: проблеми меж інтертекстуальності (матеріал за індивідуальним вибором)	5
8	Пародійованість як поле інтелектуальної гри в літературі постмодернізму (поезія «Бу-Ба-Бу», «Лугосаду» та ін.)	5
	Разом	42

6. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:

- а) *словесний виклад* – лекція, пояснення, бесіда;
- б) *дискусійні* – обговорення, дискусія;
- в) *критичні* – критичне опрацювання тексту, його контекстуалізація; аналіз понятійного апарату і системи аргументації;
- г) *творчі* – застосування підходів та концептів у власному дослідженні, розвиток ідей, інтегративне осмислення.

7. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Контроль знань здійснюється за результатами іспиту.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90–100	5	відмінно
B	81–89	4	дуже добре
C	71–80		добре
D	61–70	3	задовільно
E	51–60		достатньо

8. Рекомендована література

Базова

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002.
2. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
3. Дима А. Принципы сравнительного литературоведения. – М., 1977.
4. Дюришин Д. Теория сравнительного изучения литературы. – М., 1979. – 320 с.
5. Жирмунский В.М. Сравнительное литературоведение. Восток и Запад. – Ленинград, 1979.
6. Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв.: Трактаты, статьи, эссе. – М., 1987.
7. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник для студ. – К., 1982. – 165 с.
8. Компаньон А. Демон теории. Литература и здравый смысл. – М., 2001.
9. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці, 2001.
10. Літературознавча компаративістика: Навчальний посібник / За ред. Р.Гром'яка. – Тернопіль, 2002.
11. Сучасна літературознавча компаративістика: стратегії і методи. Антологія. – К., 2009.
12. Antologia zagranicznej komparastyki literackiej / Pod. red. Janaszek-Ivanickovej. – Warszawa, 1997. – 328 s.
13. Bakula B. Historia i komparatystyka. Szkice o literaturze i kulturze Europy Srodkowo-Wschodniej XX w. – Poznań, 2000.
14. Bassnett S. Comparative Literature. A Critical Introduction. – Oxford-Massachusetts, 1993.
15. Komparatystyka literacka a przekład /Pod. red. P.Fasta i K.Zemły. – Katowice, 2000.

Допоміжна

1. Антофійчук Володимир. Євангельські образи в українській літературі ХХ століття. – Чернівці, 2001.
2. Бакула Богуслав. Кілька міркувань на тему інтегральної компаративістики// СіЧ. – 2002. – № 3. – С.50–58.
3. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979.
4. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії XIX – початку ХХ століття. – Зельона Ґура – Київ, 1999.
5. Білецький Леонід. Основи української літературно-наукової критики. – К., 1998.
6. Білецький Олександр. Українська література серед інших літератур світу // Білецький Олександр. Зібрання праць: У 5 тт. – Т.2. – К., 1965. – С.5-49.
7. Брюнетьер Ф. Литературная критика // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-

- XX вв.: Трактаты, статьи, эссе. – М., 1987. – С.95-107.
8. Бубер М. Я и Ты / Пер. Я. Рынкевич. – М., 1981.
 9. Вервес Г. Як література самостверджується в світі. – К., 1990.
 10. Веселовский А.Н. Историческая поэтика. – М., 1898.
 11. Гайнічеру О.І. Поезія і мистецтво перекладу. – К., 1990.
 12. Гачев Г. Национальные образы мира. Общие вопросы. Русский. Болгарский. Киргизский. Грузинский. Армянский. – М., 1988. – 448 с.
 13. Гачечиладзе Г.Р. Художественный перевод и литературные взаимосвязи. – М., 1972.
 14. Грабович Г. Грані міфічного: образ України в польському й українському романтизмі // Грабович Г. До історії української літератури. – К., 1997; 2003.
 15. Гром'як Роман. Літературна рецепція в компаративістичних студіях // СіЧ. — 2002. — №2. — С.26–30.
 16. Гундорова Тамара. Проявлення Слова: Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – Львів: Літопис, 1997.
 17. Гримм Я. Немецкая мифология // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв.: Трактаты, статьи, эссе. – М., 1987. – С.54-71.
 18. Дашкевич М. Отзыв о сочинении г. Петрова «Очерки истории украинской литературы XIX столетия» // Історія української літературної критики та літературознавства: Хрестоматія. – Кн.2. – К., 1998.– С.201-205.
 19. Денисова Тамара. Сучасність як доба в літературі США // СіЧ. – 1998. – № 4-5.
 20. Дзюба І. Універсальні мотиви в Шевченковій поезії // Дзюба І. Між культурою і політикою. – К.: Сфера, 1998.
 21. Драгоманов М. Розвідки про українську народню словесність і письменство: У 4 т. – Львів, 1899-1907.
 22. Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. – К., 1970.
 23. Затонський Д. Художні орієнтири XX століття. – К., 1988.
 24. Конрад Н.И. Запад и Восток: Статьи. – Москва, 1972.
 25. Корогодський Роман. «Тіні забутих предків»: повість, сценарії, фільм // СіЧ. – 1994. – № 9 –10.
 26. Кочубей Ю.М. Україна і Схід. Культурні взаємозв'язки з народами Близького і Середнього Сходу 1917-1992. Підручний бібліографічний покажчик.
 27. Ласло-Куцок М. Велика традиція: Українська класична література в порівняльному висвітленні.- Бухарест, 1979.
 28. Література. Теорія. Методологія / Пер. С. Яковенка, упоряд. Д. Уліцька. – К., 2006.
 29. Лотман Ю.М. Театральний язык и живопись (К проблеме иконической риторики) // Театральное пространство. – М., 1979.
 30. Митри Ж. Визуальные структуры и семиология фильма //Строение фильма. – М., 1985.
 31. Моренець Володимир. Національні шляхи поетичного модерну першої половини XX ст.: Україна і Польща. – К., 2002.
 32. Москаленко М. Тисячоліття: переклад у державі слова // Тисячоліття: Поетичний переклад України-Русі. – К.: Дніпро, 1995. – С.5 –38.
 33. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. – К.,1997; 2001.
 34. Наливайко Д. Компаративістика й історія літератури. – Харків, 2007.
 35. Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. – К., 2006.
 36. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь порівняльного літературознавства // Слово і Час. – 2003. – №№ 5, 6.
 37. Наливайко Д. Стан і завдання українського порівняльного літературознавства // Літературознавство. МАУ. – Кн. 2. – К., 2000. – С.42-50.
 38. Наливайко Д.С. Спільність і своєрідність: Укр. література в контексті європейського літ. процесу. – К.: Дніпро, 1988.
 39. Наливайко Дмитро. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI-XVIII ст. – К.: Основи, 1998. – 578 с.
 40. Новикова Марина. Міфосвіт Антонича // Сучасність. — 1992. — № 9. — С.83–93.
 41. Нямцу А. Идеи и образы Нового Завета в мировой литературе. – Чернівці, 1999. – 328 с.

42. Нямцу А. Поэтика традиционных сюжетов. – Чернівці, 1999. – 176 с.
43. Нямцу А.С. Традиція у слов'янських та західноєвропейських літературах (проблеми теорії). – Чернівці, 2001.
44. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. – Львів, 2006.
45. Павличко С. Теорія літератури. – К., 2002.
46. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. – Івано-Франківськ, 1998.
47. Потєбня А. Эстетика и поэтика. – М., 1976.
48. Рильський М. Мистецтво перекладу: Статті, виступи, нотатки. – К.: Рад. письменник, 1975. – 343 с.
49. Рікер П. Сам як інший. – К., 2002.
50. Руссова С.М. Джерело перлин. Поетика східних літератур. – К.: УАННП "Фенікс", 1999. – 346 с.
51. Славутич Яр. Українська участь у багатокультурності Канади // СіЧ. – 1996. – №11-12.
52. Саїд Е. Орієнталізм. – К., 2002.
53. Структуралізм: «за» и «против». – М., 1975.
54. Сулима В. Біблія і українська література. – К., 1998.
55. Сучасна літературна компаративістика: Антологія. – К., 2009.
56. Тарнавський О. Т. С. Еліот і Павло Тичина // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. — С.148-171.
57. Теорія літератури в Польщі: Антологія текстів др. пол. ХХ – поч. ХХІ ст. / пер. С. Яковенка, упоряд. Б.Бакула. – К., 2008.
58. Теория метафоры: Сб. трудов. – М., 1990.
59. Тодоров Ц. Теории символа. – М., 1998.
60. Тэн И. История английской литературы. Введение // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв.: Трактаты, статьи, эссе. – М., 1987. – С.72-94.
61. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті. – Т.1-5. – К., 1987-1994.
62. Українська література в системі літератур Європи і Америки (XIX-XX ст.) / Відп. ред Д.С.Наливайко. – К., 1997. – 264 с.
63. Українська літературознавча думка в Галичині за 150 років/ За ред Л.Сеника: У 2 т. – Львів, 2002.
64. Франко І. Влада землі в сучасному романі // Франко В. Зібрання творів: У 50 т. – Т.28.
65. Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко В. Зібрання творів: У 50 т. – Т.31.
66. Франко І. Інтернаціоналізм і націоналізм у сучасних літературах // Зібр. творів: У 50 т. – Т.31.
67. Франко І. Каменярі. Український текст і польський переклад: Дещо про штуку перекладання // Франко І. Зібрання творів: У 50 тт. – Т.39. – С.7 – 20.
68. Хай слово мовлено інакше... Пробл. худож. перекл.: Ст. з теорії, критики та історії худож. перекладу / Упоряд. В. В. Коптілов; Передм. Д. Павличка. – К.: Дніпро, 1982. – 295 с.
69. Фуко М. Слова и вещи. – Санкт-Петербург, 1994.
70. Чижевський Д. Історія української літератури. – Тернопіль: Феміна, 1994.
71. Чижевський Д. Культурно-історичні епохи. — Авґсбург, 1948. Передрук у вид.: Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – Кн.3. – С.609-620.
72. Чижевський Д. Променювання української культури поза межі України // Енциклопедія України: Заг. частина / Перевид. в Україні. – Т.2. – К., 1995. – С.705-708.
73. Badania porównawcze. Dyskusja o metodzie / Pod. redakcją A.Nowickiej-Jezowej. – Izabelin, 1998.
74. Bobrownicka M. Mity narodowe w literaturach słowiańskich. – Kraków 1992.
75. Durisin D. Teoria medziliterarneho procesu. – Bratislava, 1995.
76. Jost P. Introduction to Comparative Literature. – Indianapolis, 1974.